

Rudohlávek kukačka na Těšovských pastvinách. Díky vyhrabávání stařiny a každoročnímu přesně načasovanému kosení pod pečlivým dohledem ochránářů se jeho populace za posledních 25 let zvýšila z 300 kvetoucích jedinců na více než 11 000. Foto Přemysl Tájek.

Orchideje, zranitelné krásky mokřadů i suchých strání

Přemysl Tájek

Orchideje byly mezi přírodovědci odjakživa privilegovanou skupinou a marně bychom patrně hledali jinou čeleď rostlin, pro niž by bylo vynakládáno tolik ochránářského úsilí. Jistě, velká část z evropských druhů orchidejí je velmi vzácných, přesto i mezi pampeliškami a ostružiníky najdeme množství ještě vzácnějších druhů, jež však žádné zákonné ochrany nepožívají. Hlavní důvod je zřejmý – orchideje jsou zkrátka krásné. Pro racionálnější založené čtenáře je ale důležité poznamenat, že jde obvykle o druhy se silnou vazbou na specifické a ubývající typy stanovišť. Orchideje jsou tak typickou ukázkou takzvaných deštníkových druhů, jejichž ochrana umožňuje chránit a pečovat o celý biotop včetně dalších méně nápadných nebo prozkoumaných skupin organismů.

Nejcharakterističtějším druhem orchideje pro Slavkovský les je prstnatec májový. Věrně doprovází nejzachovalejší mokřadní louky a je

zde proto nejčastějším druhem čeledi. Jedna lokalita prstnatce májového se dokonce nachází přímo v jednom z mariánskolázeňských parků. Jedinečný obraz harmonického prolínání „divoké“ přírody s člověkem utvářenou krajinou. Které jiné město se může něčím takovým pochlubit?

Ve Slavkovském lese roste 15 druhů orchidejí. Pro mnohé překvapivé číslo, které by od této studené a chladné oblasti nečekali. Slavkovský les je však nejen krajem hlubokých lesů, rašeliníšť a četných mokřadů. Nachází se zde i množství výjimečně dobře zachovalých sušších luk a pastvin, na kterých se lze setkat i s takovými klenoty, jako je vemeníček zelený, vstavač osmahlý nebo pětiprstka žežulník. Na západním úpatí Slavkovského lesa dokonce roste jedna z největších populací rudohlávků kukačky v České republice, kriticky ohroženého druhu výslunných suchých trávníků. ■